

Nieuws uit de Hervormde Gemeente Elspeet

2020 | Week 25

Predikant: ds. M. van Kooten

Nunspeterweg 4
8075 AC Elspeet
Tel. 0577-491206

E-mail: m.vankooten@solcon.nl

Scriba: ouderling J. Fijan

Zichtweg 3
8075 CN Elspeet
Tel. 0577-491098

E-mail: scriba@hervormd-elspeet.nl

IBAN Coll. van Kerkrentmeesters Herv. Gem.:

NL29 RABO 0384 7680 75

IBAN Coll. van Diakenen Herv. Gem.:

NL61 RABO 0347 5000 99

Diensten

D.V. zondag 21 juni 2020
09.30 uur ds.M.van Kooten
15.00 uur ds.M.van Kooten

Collecten

- 1.Kerk
 - 2.Instandhouding predikantsplaats
 - 3.Kerk (deurcollecte)
- Van harte aanbevolen

Vrijwillige hulpdienst

De vrijwillige hulpdienst is er voor iedereen in onze kerkelijke gemeente die tijdelijk hulp nodig heeft b.v. door ziekte bij ouderdom of om andere redenen. Heeft u vragen of wilt u gebruik maken van de vrijwillige hulpdienst neem dan contact op met Evelien v.d. Brink 492159 of Gretha van het Goor 491380

Zondagsschool

Beste kinderen van de zondagsschool, Wat is het lang geleden hè dat we elkaar op de zondagsschool ontmoet hebben?! We hebben jullie gemist! Maar we hopen dat jullie thuis als gezin nu misschien wel extra de tijd hebben genomen om samen bezig te zijn met Gods Woord en om samen te zingen tot Zijn eer. De scholen zijn weer begonnen, maar dat geldt helaas niet voor de zondagsschool. Wel hebben de jufs en meester vergaderd met elkaar. Jullie kunnen voor de zomervakantie nog iets in de brievenbus verwachten...

D.v. 5 juli willen we alleen de kinderen van groep 8 van harte uitnodigen voor het afscheid van de zondagsschool. (...)

Jullie ouders en de andere gezinsleden zijn van harte welkom om hierbij aanwezig te zijn. Dit zal plaatsvinden in de kerk van 11.15u tot ongeveer 12.00u. Op-gave is noodzakelijk, zodat de koster weet waar hij op kan rekenen. Dit kan per mail naar famgderuiter@gmail.com of telefonisch 0577-413104. Graag voor 1 juli.

Of de zondagsschool in september weer kan beginnen en hoe, daarin wachten we de verdere adviezen van de kerkenraad af.

Verder willen we juf Carin ten Voorde nog hartelijk bedanken voor het vervangen van juf Eveline tijdens haar zwangerschapsverlof.

Hartelijke groet van de leiding van de zondagsschool.

Jaarrekeningen

In de kerkenraadsvergadering van 9 juni jl. zijn de jaarrekeningen over 2019 van de kerk en diaconie vastgesteld. Door de huidige omstandigheden heeft de jaarlijkse gemeenteavond helaas geen doorgang

kunnen vinden. Op de website van de kerk treft u onder Gemeente en vervolgens ANBI een samenvatting van de jaarrekeningen aan. Mocht u toch de volledige jaarrekeningen in willen zien dan is dat mogelijk in de week van 22 tot en met 26 juni a.s. U kunt hiervoor een afspraak maken met Eduard Mulder, penningmeester van het college van kerkrentmeester bereikbaar op 06-12897617 of per email penningmeester.cvk@hervormd-elspeet.nl. Ook voor andere vragen of opmerkingen die u anders op de gemeenteavond had willen stellen kunt u contact opnemen.

Vrijwillige bijdrage 2020 en solidariteitskas

De toezeggingen voor de vrijwillige bijdrage 2020 zijn uitgekomen op € 50.064. Opnieuw een hoger bedrag dan voorgaand jaar. Na de Heere hartelijk dank voor uw toezegging.

In de afgelopen week zijn de brieven voor de bijdrage aan de solidariteitskas voor dit jaar verspreid. Voor zowel de vrijwillige bijdrage als de bijdrage aan de solidariteitskas willen we u vriendelijk vragen om uw betalingen tijdig te voldoen.

College van Kerkrentmeesters

Christiaan Daniel Louis Bähler (VIII)

Wij volgden de vorige keren ds. Bähler vanaf zijn studie en verblijf in de gemeenten Elspeet, Oosterwolde, Aalst, Heemse, IJlst en Ede, thans volgen we hem in de laatste drie gemeenten die hij mocht dienen.

In Andel deed hij intrede op 12 oktober 1851. Hij koos als tekst voor de intrepreek Handelingen 10:33b: 'Wij zijn dan alle nu tegenwoordig voor God, om te horen al hetgeen u van God bevolen is'. Deze preek is in druk verschenen met als titel 'De wederzijdsche verplichting van leeraar en gemeente'. Door die preek krijgen we een goede inkijk in zijn persoonlijke ambtsopvatting.

'Het Goddelijk voorschrift van de uitgebreide en gewichtige taak die op mij als Evangeliedienaar rust, ligt duidelijk in de tekst opgesloten. Het is ulieden getrouw te verkondigen al hetgeen mij van God bevolen is. En dit sluit in zich: De gehele van God geopenbaarde leer der zaligheid, vervat in het Oude en Nieuwe Verbond, met één woord: het Evangelie (...) Het Oude en Nieuwe Verbond staan dus in het nauwst verband. Het Oude is de aftekening van dat heerlijk gebouw dat onder het Nieuwe is opgetrokken, waarvan Jezus Christus de uiterste Hoeksteen is, waarop de gelovigen als levende stenen worden gebouwd (...) Al wat betrekking heeft op deze Jezus

Christus als Verlosser van zondaren, moet dus, als bij Petrus, het middelpunt zijn, waarop al mijn leerredenen hoofzakelijk op neerkomen, zal ik met Paulus zeggen: Ik heb niet voorgenomen iets onder u te weten dan Jezus Christus en Dien gekruisigd (...) Als gezant van Christus moet ik u het Evangelie prediken. Het evangelie van Christus geheel, maar ook -omdat er geen ander is- alleen! (...)

Maar, zal deze prediking bij u in gang kunnen vinden, dan zal ik u insgelijks ook moeten bekend maken met de waarheden waarvan de kennis vereist wordt om die gezegende Verlosser tot zaligheid te leren kennen. Dan ook met onze diepe val in Adam en daaruit voortvloeiend volslagen bederf en onmacht, tot enige Gode welbehagelijk goed, en met de volstreckte noodzakelijkheid van een waarachtige wedergeboorte door de Heilige Geest, Die als een Goddelijk Persoon, naar de vrijmachtige verkiezing der genade, zondaarsharten wil vernieuwen en herscheppen naar het verloren beeld van God, Die de grote Werkmeester is van het geloof (...) Daarom zal ik niet alleen die waarheden moeten voordragen die verblijdend, vertroostend en bemoedigend zijn voor het heilbegeerig hart maar ook die welke verontrustend, bedroevend en schrikwekkend zijn voor het bedorven zondaarshart (...)

De dienaar moet niet zichzelf preken maar Jezus Christus. Hij moet eenvoudig zijn in zijn prediking en niet door vertoning van geleerdheid en woordenpraal zoeken te schitteren maar tot bekering te brengen. Het schoonste sieraad van de waarheid is eenvoud (...) Is het geen ontrouw, om niet te zeggen onwetendheid van de dienaar van het Evangelie, als hij van Gods woord niet de kracht van zijn rede maakt? Paulus betuigde de christenen te Korinthe: Ik ben niet tot u gekomen met uitnemendheid van woorden of van wijsheid, u verkondigende de getuigenis Gods: en gaf daarvan deze reden: Opdat uw geloof niet zou zijn in wijsheid der mensen, maar in de kracht Gods (...) Deze eenvoudigheid, waarvan de in acht neming altijd veel toebracht tot de bloei van Christus' kerk, wens ik niet alleen in het oog te houden met betrekking tot de prediking van het woord, maar in het bijzonder bij het onderwijs aan de kinderen, jonge mensen en 'mingeoeffenden' om des te meer de kennis der waarheid, die naar de godzaligheid is, te bevorderen'.

Ds. Bähler stond in Andel van 1851 tot 1856. Hij kreeg aldaar in juli 1852 tweemaal achtereen een beroep naar zijn eerste gemeente Elspeet wegens de vacature die een maand eerder was ontstaan door het vertrek van ds.P.A.van Toorenenbergen naar

Waarder. Bähler bedankte echter zoals hij dat later ook deed voor Scherpenisse, en Oostermeer. Het beroep naar Wemeldinge nam hij aan. Hier stond hij van 1 juni 1856 tot 24 januari 1857. Reeds twee maanden na zijn intrede deed Arnemuiden een vergeefse poging hem tot predikant te beroepen. Het beroep naar Poortvliet nam hij wel aan. Over zijn vertrek naar die gemeente stond in 1960 een artikel in het Flakkeese streekblad Eilanden-Nieuws van de hand van de onderwijzer C.van der Sluijs onder het kopje: 'Driemaal is scheepsrecht'. 't Was in 1856. Ds. Bähler stond nog maar enkele maanden in Wemeldinge, toen hij beroepen werd in Poortvliet. Het lag voor de hand, dat hij voor dat beroep bedanken zou, en dat gebeurde ook. Maar Poortvliet dat hem blijkbaar zeer begeerde, beriep hem voor de tweede maal. Bähler vond echter geen vrijmoedigheid om Wemeldinge te verlaten en bedankte wederom. Gedachtig aan het spreekwoord 'Driemaal is scheepsrecht' bracht Poortvliet toen ten derden male een beroep op hem uit. Tegen zulk een sterke aandrang en vasthoudendheid kon Bähler niet op en nu nam hij het beroep 'tot leedwezen van Wemeldinge en tot blijdschap van Poortvliet' –zo lezen we aan. Voor de afscheidsprek van Wemeldinge koos Bähler als tekst: 'Vaartwel' (Hand.15:29b), Dat was kort en krachtig. Op zondag 1 febr. 1857 werd Bähler in Poortvliet bevestigd door ds. H. van Strien van Scherpenisse. De intrepreek in Poortvliet was Hand.16:9: 'En van Paulus werd in de nacht een gezicht gezien; daar was een Macedonisch man staande, die hem bad en zeide: 'Kom over in Macedonie en help ons'. Erg toepasselijk als je bedenkt, dat tussen Wemeldinge op Zuid-Beveland en Poortvliet de Oosterschelde ligt.' Na een kortstondige ziekte overleed Bähler op 17 augustus 1857. Zijn weduwe verwoordde in de rouwadvertentie het aldus: 'Na een kortstondig, doch hevig lijden van slechts veertien dagen, ontsiep mijn geliefde echtgenoot'. De kerkenraad nam een 'annus gratiae' in acht, dat wil zeggen dat een jaar lang geen beroep zou worden uitgebracht zodat de weduwe het volle loon van haar man ontving en de gastpredikanten –alleen ringpredikanten- kosteloos de vacaturediensten zouden vervullen. Dat werden met recht 'liefdediensten' genoemd.

Ds.H.Slothouber die Bähler in Andel was opgevolgd stond op 23 augustus 1857 stil bij het overlijden van ds.Bähler. In het Kerkelijk Nieuwsblad lezen we: Heden bepaalde onze leeraar ons bij het overlijden van den weleerw. Zgl.heer C.D.L.B Bähler alhier, laatst predikant te Poortvliet, die van 12 oktober

1851 tot 25 mei 1856 het Evangelie onder ons verkondigd heeft. Wij hopen dat de herinnering aan dien getrouwe in het werk, van de Heere der gemeente tot blijvend nut zal zijn, en ook het opwekkend woord, bij deze gelegenheid gesproken, de gewenschte vrucht zal dragen. God verhoore onze gebeden voor de nageblevene weduwe en kinderen!

In november 2006 schreven de predikanten B.van der Wal en G.van Harten in 'de Reformatie' –een blad van de Gereformeerden vrijgemaakt- een artikel over Bahler. Zij schreven na een korte biografie het volgende:

Waarom bleef Bähler dan toch hervormd? Omdat ons geen bronnen bekend zijn waarin Bähler zelf op deze vraag ingaat, kunnen we het antwoord niet met 100 procent zekerheid geven. Maar het lijkt ons zeer waarschijnlijk dat ten minste drie factoren een rol hebben gespeeld.

Allereerst was Bähler niet de enige orthodox gereformeerde predikant met bezwaren die niet met de Afscheiding meeging. Men was van mening dat afscheiden een zonde was zolang je het ware evangelie nog kon prediken. Bähler zelf verwijst in een preek naar de tijd van het Oude Testament. "Hoewel de kerk, ook toen, niet geheel bevrijd bleef van benaauwdheden en verdrukkingen, werd zij nochtans zóó bewaard, dat hare ogen hare leraars mochten aanschouwen in Ezra, Nehemia, Haggai, Zacharia en Maleächi, en hare ooren het woord harer leidlieden mogten hooren"

De tweede factor hangt hier nauw mee samen. Bähler kreeg alle ruimte binnen de kerk om zijn eigen spoor te trekken. Niet alleen in de prediking zoals we zagen, maar ook in het niet naleven van de kerkelijke reglementen. Dit bleek ondermeer uit het eerder genoemde visitatieverslag uit 1850. Bähler kreeg ruimte om gereformeerd te preken en te handelen.

Tenslotte willen we er nog op wijzen dat de afgescheiden kerken een weinig aantrekkelijk alternatief waren. De Synode van de Nederlands Hervormde Kerk wees hier ook op in de beantwoording van Moorrees' adres. De afgescheiden kerken werden geplaagd door onderlinge verdeeldheid en ruziënde kerkenraden en predikanten. De rust binnen de afgescheiden kerken kwam pas in de jaren zestig van de negentiende eeuw. De oprichting van de Theologische Hogeschool in 1854 te Kampen speelde hier een belangrijke rol in. Toen was Bähler reeds overleden.

Stel nu eens dat mensen als Bähler, Moorrees en Groen van Prinsterer zich toch hadden afgescheiden van de Nederlands Hervormde Kerk. Hoe zou de

kerkgeschiedenis er dan hebben uitgezien? Hadden zij de onderlinge conflicten onder de afgescheidenen kunnen voorkomen of bezweren? Het is natuurlijk onmogelijk om deze vragen met zekerheid te beantwoorden. Maar het had in ieder geval wel de intellectuele denkkraft en daarmee ook de kracht van de Afscheiding groter gemaakt. Achteraf kun je in ieder geval wel met zekerheid zeggen dat mannen als Bähler de dwalingen binnen de Nederlands Hervormde Kerk niet hebben kunnen tegenhouden. De Nederlands Hervormde Kerk werd hoe langer hoe meer een pluriforme kerk. Dit zie je vandaag de dag volop terug in de Protestantse Kerk Nederland. In die zin hebben de zorgen van Bähler op dit punt niet aan actualiteit ingeboet. Dit is een verdrietige constatering. Dat God het geve dat er een dag komt dat alle gereformeerde belijders kerkelijk één mogen worden.

Ik denk dat wat de eerste twee punten de Gereformerd Vrijgemaakte predikanten gelijk hebben. Het derde overtuigt mij niet. Wat de slotbeschouwing betreft zou ik met ds.J.H.Koster van Montfoort willen zeggen als reactie op de Gereformeerden Vrijgemaakt: 'Als iedereen nu eens in het oude krakende, brekende schip gebleven was?' In een brief aan een vriend – de paauwiaan Jonker- schreef hij op 25 september 1929 vanuit de pastorie waar ik vijftien en half jaar mocht wonen: 'Toen ik uw brief gelezen had, kwam me in de geest Handelingen 27:31, Paulus woorden: 'Indien dezen in het schip niet blijven, gij kunt niet behouden worden'. En daar zag ik 't krakend schip als 't beeld van de uitwendige kerk, waarin allen behoren te blijven, anders kan er niet één behouden worden. Allen samen of niet één. En hoe men nu de reddingsboten neemt, onder de schijn 't schip te verlaten uit liefde tot 't schip, uit getrouwheid om het te zoeken verankeren, maar in wezen uit levensbehoud en hoe de krijgsknechten die mooie reddingsboten de touwen afkappen en verloren doet gaan. En nu zie ik vriend Jonker ook bij zo'n reddingsboot en mocht me 't zwaard des Woords nog eens gescherpt worden om die touwen af te kappen, dat die reddingsboot verloren ga. Niet omdat er voor 't oude krakende zinkende schip nog behoudenis is, noch omdat in die weg van blijven behoudenis is. Maar te veel van Gods volk hebben sedert 1834 de reddingsboten gebruikt en zovelen hebben 't schip verlaten en nu kunnen we niet meer behouden worden. Wel tot eeuwige zaligheid maar niet meer met elkaar tot zalige gemeenschap onder Christus als Hoofd van de strijdende Kerk. 't Krakend schip moet zinken en de reddingsboten moeten zinken en als

strakjes de storm zo groot wordt dat we allen omkomen, dan zal God wat nieuws scheppen, ook in Nederland. Want 't is met't vergaan van 't oude schip en alle reddingsboten nog niet voorbij met Zijn eeuwige verbondsbemoeienissen voor Zijn Kerk, de strijdend, ook in Nederland'.

(Wordt vervolgd D.V.)

Bij de diensten

Zondag hoop ik tweemaal voor te gaan in uw mid-den. 's Morgens lezen we Hosea 2 en 's middags vervolgen we de behandeling van de Heidelberger Catechismus. We hopen stil te staan bij zondag 20 over de Heilige Geest. Op de melodie van Psalm 25 verwoordde Hazeu die zondag als volgt:

Wat toch zegt het, ik gelove
In de Heil'gen Geest van God?
Dat Hij, eindeloos te loven
Eeuwig is, waarachtig God!
Met de Vader en de Zoon
Dat Hij mij ook is gegeven
Als een vrij genadeloon
Om voor Zijne dienst te leven

Dat Hij door oprecht geloven
Christus, Zijn weldadigheen,
Mij deelachtig maakt; daarboven
Mij in al mijn tegenheer
Troosten wil, en dus mijn smart
Heelt, en eeuwig bij wil blijven;
En Zijn zegen aan mijn hart
Doet tot zaligheid beklippen.

Ter overdenking

In de nacht van donderdag op vrijdag is vorige week het standbeeld van Piet Hein in diens geboorteplaats Rotterdam-Delfshaven beklad met opschriften als 'killer' (moordenaar) en 'dief'. Wat het moordenaar-schap betreft moeten we weten dat Piet Hein wars was van slavenhandel en wanneer er van doodslag mag worden gesproken gaat het over oorlogstijd met Spanje om de vrijheid van godsdienst of om het weerstaan van piraten die niets en niemand ontzagen. In verband met het afbeulen van slaven zei hij eens: 'Laten we er op toezien dat we God's boosheid niet opwekken door ons schuldig te maken aan onbehoorlijke handelingen en gedragingen'. Piet Hein is voor de meeste mensen bekend door het liedje 'de zilvervloot'. Dat gaat over het feit dat hij in 1628 tijdens de Tachtig jarige oorlog een vloot van de Spanjaarden buit maakte beladen met zilver. Piet

Hein een dief? Van de opbrengst van de hele buit die hij netjes aan zijn werkgevers overhandigde gleed 90 % in de staatskas en slechts een halve promille werd aan Piet Hein uitgekeerd. Piet Hein wiens naam klein was, was ook klein voor God. Dat probeerde hij trouwens ook de scheepsbemanning bij te brengen. Wie verzuimde aanwezig te zijn bij het gebed voor en na de maaltijden kreeg een zware straf. Zijn vriend, de Delftse predikant Dionysius van Spranckhuysen, zei van hem in de rouwdienst na zijn overlijden –en dat geef ik graag ter overdenking door- dat hij nooit het schip op ging of „eerst ende voor al besorghde hy syne Ziele, die wassende door de handt des Geloofs en des gebedts in het Bloed des Lams Jesu Christi, ende voorts deselve bevelende in handen van den ghetrouwen Schepper der Zielen, den eeuwigen Almachtigen ende Barmhartigen Godt. Daer na disponeerde (regelde) hy oock sijne tijdelijcke goederen. Eyndelijck soo nam hy een Christelijck afscheidt van sijn Vrouwe en Vrienden." Graag ter navolging aanbevolen.

de redactie